

ACC. N:R M. 9737: 1-2.

Landskap: Småland Upptecknat av: J. A. Göth
Härad: Uppvidinge Adress: Båras
Socken: Ljåsås Berättat av: Densamme
Uppteckningsår: 1945 Född år 1869 i Ljåsås

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Kryddat brännvin. s. 1-2.

L.u.F. 50.

Bränvin. Från Sjössås socken i Kronobergs län.

Nästan i varenda stuga fanns det bränvin i någon form. Det mesta var ju så Norrabybränvin, från Norraby bränneri i Söraby socken. Dit körde bönderna frå så sin säd och sina potatäs och det byttes bort mot ett ankare på 40 kanne sedan delades upp. En del av gubbarna och pojkarerna söp så länge det varade, och bar sig illa till och hade bakrus och bondånger och gick omkring någon för att få sig en "eftersläckare" som ock läkare kallades. En del tog det myc måttligt och hade det väl förvarat inom lås och bom i stenkrus, "sälsekrus" e tråkaggar och de hade bara en skvätt i stopaflaskan i matskåpet och tog sig "liten dråpe" när de var olustiga och ekten satte åt alt för besatt. Men så v en del gubbar som hade bränvinet som ett sakrament och de kryddade sitt brä efter tycke och smak och den tillsättningen var en hemlighet för den oinvi g hade recept både för matsuparna och för "mecklamenterna" till sig själva, kär och ungarna och alla husdjuren. **N. 9737, 1.**

LÖNNES UNIVERSITET
FOLKMINNESLÄSKIV

Pomeransskalen köptes ju i städerna och de mjukades upp med bränvin så de ki stoppas ned i en flaska och de gamla bönderna viste så väl hur mycket det g till ett stort kärl, att de aldrig tog fel. När skalen legat i det kärlet en hade de ju svällt ut och smaken var utdragen och då tappades bränvinet i mi flaskor. Men för att de skulle se vilken sort det var utan att smaka på det, pades i en liten pomeranskal i den lilla flaskan också. Det var det bästa vinet, som togs supvis. Men aldrig till att berusa sig med. Malyrtabänvin.

I bränvinet lades både malörtsblommorna och blomstjälken, så mycket att det i lagom malyrtastarkt. Det var många som tog de suparna som matbränvin. De tog "en besk te maten" och det ansågs för att vara hälsobränvin. Men så lagade det starkt malyrtabränvin som kallades malyrtadroppar och togs för magknip i sk och det fanns de som hade knip nästan ständigt, efter vad de sade.

Kafettabränvin.

Användes aldrig till supning, det var både in och utvändigt medicin. Det togs vis och till barn i tesked vid svåra inre åkommor. Med det smordes alla sår och det masserades svulnader och slag. Med det tvättades ohyra bort i huvuden och det blöttes omslag som lades på bulnader.

Stötta nejlikor och starkpeppar i bränvin togs vid svårare magåkommor när in

annat hjälpte och hjälpte inte det, då var det tarmvred och döen och det var ingen bot för.

För håll i bröstet, lades tre väl mogna och torkade bär av Solanum Dulcamara spetsglas rent bränvin och togs under formeln. I tre helia namn amen. Växten t de gamla trollmedeln och kallas Hållsbär och är ansedd för att vara mycket g Kåta i Granelund som var ansedd för att vara trollpacka i min ungdom hade me av torkade hållsbär i en liten påse.

Isop, Lavendel, Åbrodd och luktsalvia samt den gamla tyrnerosens knoppar, bland med bränvin och användes bara till utvärtes bruk och till att "dänka på" klä och kropp.

M. 9737: 2.

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

Isopsbränvin.

det var också ett av de gamla trollmedeln som hade fruktansvärd verkan på de tog det. Det användes av skurkar som gjorde ohederliga afärer med folk. Den se en sup blev viljelös och handlade efter kommando. fick de mera så blev de kär ösa också och det sadet att av tre supar antingen dog de, eller blev de tokig ruset gick om.

Häststybb. Den grå stybben som blit när hästar ryktas, blandades i bränvin och framkallade en våldsam magplåga. Utset, Snälla-Katrina, Rännskita, som inte gick förrän magen var precis tom. Det där medlet användes av så kallade "kloka" på av någon som var ovän med en annan. Filler av någon som ville skoja med andra. vet när alla drängarna och torparna på en herregård fick sig ett sådant rus fick sitta ute halva natten och var sjuka och glåmiga i många dar. För folk s friska, är de suparna otäcka, men för de som har några inre åkommor är det far Så fanns det många som hade hemliga recept för att smaksätta bränvin och der de aldrig komma till ofentligheten.

Bränvin å salt, bota allt.

det är ett gammalt talesätt, tydligen kommet från läsarna av en bok som är sk av en engelsman William Lee, Esq och tryckt på P. T. Wallins förlag 1843. Jag har och den har receipt som botar alla in och utvändiga sjukdomar och en massa in från botade.

Utän några särskilda kryddor har bränvin botat hundratusental för allt för s förmögenhet, plaserat ännu flera i fångelser och därhus och ruinerat lyckliga